

מחשבת קצרה על הדף

הרב יחזקאל הרטמן
SHORT MACHSHAVA ON THE DAF

קידושין יט

עניין: מתנה על מה שכתוב בתורה

תוס' כתובות נו. ד"ה הרי

בכולן מפני שמתנה על מה שכתוב בתורה והתם לא שייך לשנויי הכי ואור"י דאי לאו דילפינן מתנאי בני גד ובני ראובן ה"א דשום תנאי אינו מבטל את המעשה ואפילו לא יתקיים בסוף המעשה קיים והשתא דילפינן מהתם דמהני תנאי לבטל המעשה אמרינן דדוקא כשאינו מתנה על מה שכתוב בתורה דומיא דבני גד ובני ראובן שלא התנו על מה שכתוב בתורה וא"ת הא דתנן בפרק בתרא דמנחות (דף

זוהר תרומה קנז ע"א

אחזקבר תמן - ובגין למגרע לכל דרין אחרנין דעלמא דלעונן מתי מדבר יקומן ההוא רעיא לנהון אשרי ליה בגווייהו למהוי כללו באתערותא דקיומא לעלמא דלתי - ולי תימא לי הכי דההוא מדברא

דברים רבה פרשה ב'

ט [ג. כז] **כִּי לֹא תַעֲבֹר אֶת הַיַּרְדֵּן הַזֶּה.** "אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמֹשֶׁה אִם אַתָּה נִקְבֵּר כָּאֵן אֶצְלָךְ, בְּזִכְוֹתְךָ הֵן בְּאֵין עִמָּךְ. אָמַר ר' לִוִי לְמָה הַדְּבָר דּוֹמָה, לְאַחַד שְׁנַתְפָּזְרוּ מַעוֹתָיו בְּמָקוֹם אֶפְלָה, אָמַר אִם אוֹמַר אֲנִי הָאִירוּ לִי שְׂאֵקְבִץ מַעוֹתַי אֵין בְּרִיָּה מִשְׁגַּחַת עָלַי, מָה עָשָׂה, נָטַל זְהוּב אֶחָד וְהִשְׁלִיךְ בְּתוֹכָם וְהִתְחִיל צוֹחַ וְאוֹמַר הָאִירוּ לִי זְהוּב אֶחָד הִיָּה לִי וְנִפְל מִמֶּנִּי כָּאֵן, וְהָאִירוּ לוֹ, מָה עָשָׂה, מִשְׁנַטַּל אֶת הַזְּהוּב אָמַר לְהֵן בְּתִיבְכֶם הִמְתִּינוּ לִי שְׂאֵלְקֵט אֶת הַמַּעוֹת, וְלִקְטָן, בְּזִכּוֹת הַזְּהוּב נִתְלַקְטוּ הַמַּעוֹת. כֶּף אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמֹשֶׁה אִם נִקְבֵּר אַתָּה אֶצְלָם בְּמִדְבָּר הֵן בְּאִים בְּזִכְוֹתְךָ וְאַתָּה כָּא בְּרֵאשִׁים שְׂנָאֵמַר (דברים לג כא) וַיֵּרָא רֵאשִׁית לוֹ וּגו' וַיִּתֵּא רֵאשִׁי עִם.

רש"י דברים לג, כא

הזרוע זמכה אחת: (כא) וירא ראשית לו. ראה ליטול לו חלק בדרך סימון ועוג שהיא ראשית ק כנוש הארץ: כי שם חלקת מחוקק. כי ידע אשר שם נחלתו חלקת ר שדה קצורת מחוקק והוא משה:

של"ה פרשת במדבר תורה אור אות ז'

נכרים היו גבורי גד, גד גודר יגודנו, ומורה אגבורת התשובה. כי לפום ריהטא חטאו, והא ראייה משה רבינו ע"ה הוכיחם האחיכם יצאו וגו'. וקיימו וקבלו ועשו יותר מהחיוב כענין תשובת הגדר, ויצאו בראש, הרי תנאי התשובה כתנאי בני גד ובני ראובן.

